

lagon. Arra utal, hogy nyitva áll az út. A felelősséget visszahárítja az emberre. Mert ha igaz, hogy lehetőség van megtenni valamit, akkor arra is lehetőség van, hogy ne tedd meg... Gondolja el, milyen dicsőséges a választás! Ez emeli az embert emberré!" (Steinbeck: Édentől keletre)

A szervezet vezetője választhat!

Tulajdonképpen egész sor követnivaló példa, módszer áll rendelkezésre, csak használni kellene őket: ökolábnym számítás, ökotérképezés, Zöld Iroda program, zöld közbeszerzés, életciklus elemzés, környezeti teljesítményértékelés, és nem utolsósorban a már fent említett vállalatirányítási rendszerek.

Visszakanyarodva a vállalati fenntarthatóság, környezetvédelem témájához, meggyőződésem, hogy a környezeti szakemberek számára gyümölcsöző időszak következik. Az elmúlt 11 év tapasztalatát felhasznál-

va elmondhatom, hogy nagy szükség lesz rájuk, hisz tudásuk segíthet csökkenteni a szervezetek vezetőire nehezedő felelősség terhét. Közösen (hát igen, ez már anyagi ráfordítást is igényel!) átszervezhetik a vállalatot, oktathatják az alkalmazottakat, „belelophatják” a fenntarthatóság eszméit a dolgozók, folyamatok szintjére.

Schumachert idézve: „(...) minden rendű és rangú gazdaság elsődleges és végső forrása az ember. Ha az emberek ki-maradnak (a fejlesztésből), ha botcsinálta szakértők és zsarnoki vezetők lökdösik őket ide-oda, akkor soha semmi nem hozhat igazi gyümölcsöt...

Az emberek mindenfelé azt kérdezik: Voltaképpen mit tehetek én? A válasz zavarbaejtően egyszerű. Mindannyian munkálkodhatunk azon, hogy rendbe tegyük saját házunk táját. Az ehhez szükséges útmutatást nem találhatjuk meg a tudományban vagy a technikában, hiszen

ezek értéke teljes mértékig az általuk szolgáló céloktól függ. De ma is megtalálhatjuk az emberiség hagyományos bölcsességében." (E. F. Schumacher: A kicsi a szép)

Saját házunk tájékán működni pedig számomra azt jelenti, hogy mindennap megállok néhány pillanatra, és belegondolok abba, hogy a FÖLDÖN élhetek. Részesem vagyok egy csodának. Megpróbálok gondolatban és gyakorlatban is egy lépést tenni hátrafelé! Nyílik a horizont, és a rálátásom tisztább lesz. Lelassulok, és nem dől össze a világ. Csak átértékelődik, a helyére kezd kerülni. Mindennap néhány pillanatra!

Molnár Judith

környezetvédelmi auditor,
civilben rögeszmés keresgélő
moljudith@yahoo.com

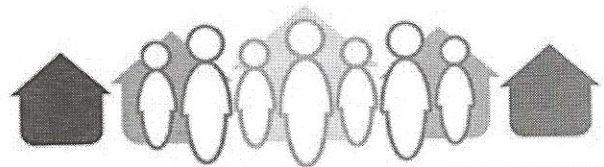
EnergiaKözösségek program 2011-2013

Magyarországon a GreenDependent Intézet szervezésében **EnergiaKözösségek** címmel 2011 őszén nemzetközi megtakarítási program és verseny első évadja indult több családból álló közösségek számára.

Mára általános egyetértés alakult ki abban, hogy szén-dioxid-kibocsátásunkat csökkenteni kell nem csak környezetvédelmi, de – a sokak által jobban megfogható – pénzmegtakarítási okból is. Az energiaárak folyamatos növekedése következtében sok háztartás és közösség szeretne aktívan tenni valamit, de sokszor nincsenek tisztában azzal, hogy pontosan mit is lehetne, vagy azt gondolják, hogy pénz hiányában nem tudnak változtatni fogyasztásukon, és ezzel együtt kibocsátásukon sem.

Az EnergiaKözösségek program célja **energia megtakarítása úgy, hogy közben az élet minősége nem csökken**. Segít abban, hogy a program résztvevői információt és útmutatást kapjanak arra nézve, hogy mit tehetnek saját otthonukban, hogyan takaríthatnak meg energiát befektetés nélkül, így szakértői támogatás és tanácsok mellett más családokkal is együttműködhetnek, erősíthetik egymást. A két éves program átfogó célja a családok klíma- és energiatudatosságának növelése azért, hogy megmutathassuk: csupán egyszerű, viselkedésszerű változásokkal is óriási eredmények érhetők el mind az energia, mind a pénzmegtakarítás terén.

Az EnergiaKözösségek programban 16 európai uniós tagország vesz részt – köztük Magyarország és Románia is. A projektben 5-10 család által alakított kisközösségek, azaz **EnergiaKözösségek, 9%-os energia-megtakarítási és 2000 tonna szén-dioxid kibocsátás-csökkentési célt tűznek ki (összhangban az EU vállalásaival)**. A részben országos, részben EU-s szinten zajló verseny célja, hogy ki tudja a vállalt 9%-os megtakarítást elérni, illetve mennyivel tudja azt túlteljesíteni.

EnergiaKözösségek
VERSENYBEN A KISEBB ENERGIAFOGYASZTÁSÉRT

Az EnergiaKözösségek újfajta **együttműködésre ad lehetőséget** az önkormányzatok, a lakosság és az ott működő közösségek között, hiszen az alapkonceptió szerint a megtakarítási versenyre a helyi önkormányzat „hívja ki” a lakosságot. Mivel Magyarország és Románia most csatlakoztak először a programhoz, remek lehetőség ez

arra, hogy az önkormányzatok elsők között vegyenek részt támogatóként, annak minden szakmai és kommunikációs előnyével együtt. Az önkormányzat szerepe ezen felül, hogy erkölcsi és lehetőségei szerint infrastrukturális vagy egyéb támogatást nyújtson a településén működő EnergiaKözösségeknek és klíma-koordinátoroknak.

A programban először egy 2011. december 1-től 2012. március 31-ig tartó, az interneten lebonyolítandó versenyt indítottunk, mely során a Közösségek közülemi fogyasztásukat mérik, és közös, kreatív ötletek kidolgozásával energiát takarítanak meg. Az ötletelésben önkéntes klíma-koordinátorok és Magyarországon a GreenDependent munkatársai nyújtanak szakmai segítséget. Minden Közösségnek saját koordinátora van (a képen épp munka közben a GreenDependent felkészítő képzésén), aki segíti a csoport tagjait a legkreatívabb és legjobb megtakarítási lehetőségek megtalálásában.

Egyik legfőbb célunk a motiválás és a helyi közösségek erősítése. Ideje tanulnunk egymástól és minél több családot buzdítani a változásra. Mindezt oldott környezetben, magunkat jól érezve, egy közösség tagjaiként tesszük. A versenyben a megtakarított energiával mindenki nyer! A részvétel ingyenes, hozzá előzetes klíma-, azaz éghajlatváltozással kapcsolatos tudás nem szükséges. Nincs szükség másra, mint régi közüzemi számlákra, mert a versenyhez tudni kell, mennyi energiafelhasználás történt az előző évben. Ez alapján számoljuk ki a megtakarítás mértékét.

A közösségépítés ereje

EnergiaKözösségek nyitórendezvények Gödöllőn, Siklóson és Romonyán

Beszámoló a gödöllői rendezvényről

2011. november 25-én abból az alkalomból gyűltünk össze, hogy újjára indítsuk az EnergiaKözösségek programot és eltöltsünk néhány hasznos és jókedvű órát ezen a szürke télies napon. Szerencsére ebben segítségünkre volt az a több mint 100 résztvevő, akikkel együtt készültünk a verseny kezdésére.

Az EnergiaKözösségek program bemutatásán túl a

rendezvény során olyan, az energiahatékonyság témáját jól ismerő szakemberek szólaltak meg, mint Czippán Katalin (JNO, www.jno.hu), aki **gyermekünk, unokánk egészséges környezethez való jogát** emelte ki előadásában. Quirin Andrásné Emőke, az Energiahatékony Önkormányzatok Szövetségének (www.ehosz.hu) képviselőjében arról beszélt, **mit tehet egy önkormányzat** az energiahatékonyság megvalósítása érdekében, hogyan lehet becsempészni a környezetvédelem eszméjét a közigazgatásba. Dr. Fábián Zsolt, Gödöllő város alpolgármestere bemutatta nekünk **Gödöllőt egy kicsit más szemszögből**: hogyan jelenik meg az energiahatékonyság a város életében. Hallhattunk többek között a közvilágítás környezetbarát fejlesztéséről, a tömegközlekedés környezetbaráttá alakításáról (elektromos buszok, megújuló energiával töltött akkumulátorokkal), a fűtési rendszerek átalakításáról. Antal Z. László, a Klímabarát Települések Szövetségének elnöke a **közösségek fontos szerepéről** beszélt, mint a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás egyik legfőbb eszközéről.

Hallgatóság a gödöllői nyitórendezvényen

Nagy volt az érdeklődés a klímabarát megoldások, gyakorlatok iránt, melyekkel az előadások után ismerkedhettek meg a résztvevők. A **fairtrade és biotermékek** bemutatóján nem csak nézni, de **kóstolni** is lehetett a finomabbnál finomabb csokoládékat, kekszeket, sőt a méltányos kereskedelemmel kapcsolatos teszteken is lemérték tudásukat az érdeklődők.

Klímabarát étkezési és főzési ötleteket is kaphattak a megjelentek: olyan ételeket kóstolhattunk meg, melyek beszerzésekor és elkészítésekor a lehető legkevésbé terheljük környezetünket, és ha ez még nem lenne eléggé motiváló, nagyon finomak is. A körtés-almás pite után mindannyian megnyaltuk mind a tíz ujjunkat, és még süstést sem igényelt!

Megtanulhattuk, hogyan lehet egyszerűen, klímabarát módon, de mégis **hatékonyan szigetelni nyílászáróinkat**, melynek bemutatásához egy egész ablak is érkezett a terembe. Közben folyamatosan lehetett kitölteni a GreenDependent klímatudatosságot felmérő kérdőívét, és a legügyesebbek **értékes környezetbarát nyereményekkel** távozhattak.

Emellett lehetett érdeklődni a gödöllői klíma-klubról, gyűjtöttünk energiamegtakarítási ötleteket (a legjobbakat nyilvánosságra hoztuk honlapunkon) és az energiatakarékoság jegyében klímabarát termékek kiállítását is megtekinthettek az érdeklődők.

A gyerekek remekül szórakoztak a játszóházban, így a szülők élvezhették a rendezvényen elhangzó előadásokat. Végül pedig mindannyian együtt roptuk a táncot a táncszobában.

November 25-i nyitórendezvényünk után a lelkesedés nem hagyott alább! Közel 120 háztartásban kezdték el a mérőóra leolvasásokat, függesztették ki a fogyasztásmérő lapokat és a versenyben való részvételt hirdető posztereket. Klíma-koordinátoraink folyamatosan dolgoznak azon, hogy mindenkinek sikerüljön regisztrálni a honlapon (www.energyneighbourhoods.eu/hu/home), felferüljenek az első leolvasások és összehasonlításképp a referencia adatok értékei.

Zenél a Bivaly együttes: táncsal indítottuk a megtakarítást...

Horváth Henriette klíma-koordinátor beszámolója, Siklós
A siklói és harkányi háztartásokból álló Végvári Zöldek energiaközösség alakuló közösségi rendezvénye 2011. november 28-án zajlott az Egyesületek Házában. A programon 5 család vett részt csemetéikkel együtt (néhány apuka hiányzott), összesen 15 fő. A gyerekek egy kisebb teremben műanyag kupakokból készítettek memóriajátékot, az adventi időszak szellemében karácsonyi jelképeket rajzoltak bele. Egyik oldalán használt, irodából kiselejtezett papírt használtak a rajzhoz. Játszhattak még szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos társasjátékot is.

A felnőtteknek először az **energiaközösségek prog-**

ramot mutattam be, kiemelve a versenyhez kapcsolódó konkrét, aktuális célokat, majd azokat a lehetőségeket részleteztem, amelyek tágabb értelemben és hosszabb távon lehetnek **mozgatórugói egy ilyen közösségnek**.

Terv szerint ezután **motivációkat gyűjtöttünk** volna, ám egy kis időbeli csúszás miatt ez rövid beszélgetésre korlátozódott, aminek a tréfás summája az volt, hogy a fő motivációt a koordinátor „rábeszélése” jelentette. Ezután az életmódváltatáshoz egyéb indítást is adó, Ideje észhez térni c. filmet néztük meg, amit egy kis döbbsent csend követett. Na, ekkor kellett volna a klímabarát házi pálinka vagy bor, amit senki nem hozott, de egy kis süti-vel, teával azért mégis **sikerült oldani a hangulatot**.

Végül átadtam a családok információs csomagját és megbeszéltük az adatgyűjtéssel kapcsolatos teendőket, az informálódás lehetőségeit. Azóta van levelezőcsoportunk is, amin lelkesítünk, élményeket, kérdéseket osztunk meg egymással.

Haliné Reidl Erika klíma-koordinátor beszámolója, Romonya/Pécs

Örömmel jelentem, hogy lezajlott nálunk is az első találkozó, egy család hiányzott csak, önhibáján kívül. A média részéről a Pécs TV is szeretett volna kivonulni, de sajnos nem volt jó nekik az időpont.

Nagyon jó hangulatú találkozó volt, délután öttől már gyülekeztek az emberek. Sokat beszélgettünk a témáról, a romonyai polgármester nagyon szakszerű bevezetőt tartott a témához, még engem is lepipálva. Rendkívül felkészülten vázolta fel az egész problémakört a globális gondoktól kezdve a helyi közösségek fontosságáig. Volt **egy meghívott előadónk**, aki a sörkollektorról és a saját barkácsolású dolgairól, tömegkályháról, szélkerék terveiről mesélt.

Ezek utána családok elmondták otthoni energiafogyasztási felmérésük tapasztalatai alapján, hogy mi az ó meglátásuk saját háztartásukat illetően, **mit lehetne tenni, mit tettek eddig**. Sokat beszélgettünk és **örültünk** annak, hogy **mennyi plusz pontenciál van egy ilyen közösségben**. Már kilenc óra volt, mire a kisgyermekes családok is elmentek.

A program fővédnöke Magyarországon dr. Fülöp Sándor, a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa, védnöke Dr. Gémesi György, Gödöllő város polgármestere és a Magyar Önkormányzatok Szövetségének elnöke, a programot ajánlja a Klímabarát Települések Szövetsége, valamint az Energiahatékony Önkormányzatok Szövetsége.

A programot az Intelligens Energia Európa program támogatja.

Információ a projektről magyarul:

<http://www.energyneighbourhoods.eu/hu/home>.

Románul: <http://www.energyneighbourhoods.eu/ro?selcountry=11>.

Vadovics Edina és Tóth Kornélia

GreenDependent Intézet
info@greendependent.org
www.greendependent.org